

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/ 2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 juni 2012 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av försäkringsbolagslagen och till vissa lagar som har samband med den (RP 55/2012 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (AjUU 14/2012 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Terhi Valtonen, social- och hälsovårdsministeriet
- ledande matematiker Jari Niittuinperä, Finansinspektionen
- jurist Paula Hannula, Konsumentverket
- expert Vesa Rantahalvari, Finlands Näringsliv rf
- chefsjurist Mari Pekonen-Ranta, Finansbranschens Centralförbund
- jurist Ilkka Holmström, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- jämställdhetsombudsman
- Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund
- Trafikförsäkringscentralen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att försäkringsbolagslagen, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, lagen om utländska försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar ändras. Ändringsbehovet beror på EU-domstolens dom av den 1 mars 2011, som gäller likabehandlingsdirektivet, enligt vilken premier och ersättningar ska vara desamma för båda könen. Enligt förslaget ändras försäkringsbolagslagen, lagen om utländska försäkringsbolag och lagen om försäkringsföre-

ningar så, att det i konsumentförsäkringar inte är tillåtet att använda kön som en faktor vid beräkningen av försäkringspremier eller förmåner som hänför sig till försäkringarna i fråga och att det inte heller är tillåtet att göra könsrelaterade skillnader i premier eller förmåner. I lagarna upphävs bestämmelserna om skyldigheten att lämna in och offentliggöra uppgifter om riskbedömningar som baserar sig på kön. Lagarna avses träda i kraft den 21 december 2012, då de

lagändringar som domen förutsätter ska sättas i kraft nationellt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet anser de föreslagna ändringarna vara motiverade och nödvändiga för att Finland ska kunna anses fullfölja sina gemenskapsrättsliga åtaganden.

I dagsläget används kön som en faktor då vissa försäkringspremier och försäkringsskyddet för person-, trafik- och bilförsäkringar fastställs. Kön kan vara en premiepåverkande faktor även i gruppförsäkringar som arbetsgivare tecknar för sin personal, så som tilläggs pensions-, sjuk- och grupplivförsäkringar. Utom ålder och hälsa är kön en premiepåverkande faktor, eftersom kön inverkar på sannolikheten för de risker som försäkras. I konsumentförsäkringar ska riskbedömning utgående från kön inte längre vara tillåten. När det gäller försäkringar där kön fortfarande får användas är försäkringsbolagen skyldiga att göra en ingående riskbedömning av vilken ska framgå hur könstillhörigheten påverkar den risk som försäkras och vilken den proportionella skillnaden är mellan könen i fråga om den risk som försäkras. Tillsynen över grunderna för bolagens försäkringspremier hör fortsättningsvis till Finansinspektionens uppgifter.

Det är viktigt att bestämmelsen inte anses tillämplig på försäkringar som arbetsgivare tecknar, menar utskottet. För konsumenterna är det i sin tur angeläget att de i god tid innan ändringarna träder i kraft får tydlig information om dem. Ekonomiutskottet håller med arbetslivs- och jämställdhetsutskottet om att myndigheterna måste hålla ett öga på hur reformen påverkar försäkringspriserna.

Detaljmotivering

Ikraftträdandebestämmelserna. Under utskottsbehandlingen visade det sig att ikraftträdandebestämmelserna i lagförslag 1, 3 och 4 behöver ändras, eftersom ändringar måste göras bl.a. i försäkringsbolagens datasystem, försäkringsvillkor i förnyade avtal och varudeklarationer till följd av de aktuella författningsändringarna.

Enligt domen från EU-domstolen måste alla nya avtal vara könsneutrala från och med den 21 december 2012.

De gällande bestämmelserna tillämpas fram till den 21 december 2012 och enligt övergångsbestämmelserna så att alla förnyade person- och skadeförsäkringar som privatpersoner tecknar måste vara könsneutrala senast under den försäkringsperiod som börjar den 1 juli 2014.

Lagändringen gäller inte gamla avtal som ingåtts före den 21 december 2012 och inte kan förnyas. I dem kan riskbedömningen ske utifrån kön också framöver.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1, 3 och 4 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

*Utskottets ändringsförslag***1.****Lag****om ändring av försäkringsbolagslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i försäkringsbolagslagen (521/2008) 31 kap. 11 och 12 § och
ändras 31 kap. 10 § som följer:

1 kap.

**Övriga bestämmelse om försäkringsbolags
verksamhet**

10 §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

*Bestämmelserna i 31 kap. 10 § tillämpas inte
på försäkringar där avtal ingåtts före den 21 de-
cember 2012.*

*På skadeförsäkringar som fortsätter en för-
säkringsperiod i sänder enligt 16 § 1 mom. i la-
gen om försäkringsavtal kan i stället för 31 kap.
10 § i denna lag tillämpas 31 kap. 10 § i försäk-*

*ringsbolagslagen, sådan paragrafen lydde när
denna lag träder i kraft, till början av den för-
säkringsperiod som börjar den 1 juli 2013 eller
närmast efter det datumet. På andra sådana per-
sonförsäkringar än livförsäkringar vars försäk-
ringspremier eller andra villkor kan ändras en-
ligt 20 a § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal
kan i stället för 31 kap. 10 § i denna lag tilläm-
pas 31 kap. 10 § i försäkringsbolagslagen sådan
den lydde när denna lag träder i kraft, till bör-
jan av den premieperiod som börjar den 1 juli
2013 eller närmast efter det datumet eller, om
någon premieperiod inte avtalats, till början av
2014. (Nytt)*

3.**Lag****om ändring av lagen om utländska försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 63 c och 63 d §, sådana de lyder i lag
872/2007, och
ändras 63 b §, sådan den lyder i lag 872/2007, som följer:

63 b §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

*Bestämmelserna i 63 b § tillämpas inte på för-
säkringar där avtal ingåtts före den 21 decem-
ber 2012.*

På skadeförsäkringar som fortsätter en försäkringsperiod i sänder enligt 16 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal kan i stället för 63 b § i denna lag tillämpas 63 b § i lagen om utländska försäkringsbolag, sådan paragrafen lydde när denna lag träder i kraft till början av den försäkringsperiod som börjar den 1 juli 2013 eller närmast efter det datumet. På andra sådana personförsäkringar än livförsäkringar vars försäk-

ringspremier eller andra villkor kan ändras enligt 20 a § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal, kan i stället för 63 b § i denna lag tillämpas 63 b § i lagen om utländska försäkringsbolag, sådan paragrafen lydde när denna lag träder i kraft, till början av den premieperiod som börjar den 1 juli 2013 eller närmast efter det datumet eller, om någon premieperiod inte avtalats, till början av 2014. (Nytt)

4.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987) 16 kap. 15 och 16 §, sådana de lyder i lag 871/2007, och
ändras 16 kap. 14 §, sådan den lyder i lag 871/2007, som följer:

16 kap.

Särskilda stadganden

14 §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

Bestämmelserna i 16 kap. 14 § tillämpas inte på försäkringar där avtal ingåtts före den 21 december 2012.

På skadeförsäkringar som fortsätter en försäkringsperiod i sänder enligt 16 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal kan i stället för 16 kap. 14 § i denna lag tillämpas 16 kap. 14 § i lagen

om försäkringsföreningar, sådan paragrafen lydde när denna lag träder i kraft till början av den försäkringsperiod som börjar den 1 juli 2013 eller närmast efter det datumet. På andra sådana personförsäkringar än livförsäkringar vars försäkringspremier eller andra villkor kan ändras enligt 20 a § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal, kan i stället för 16 kap. 14 § i denna lag tillämpas 16 kap. 14 § i lagen om försäkringsföreningar sådan denna paragraf lydde när denna lag träder i kraft, till början av den premieperiod som börjar den 1 juli 2013 eller närmast efter det datumet eller, om någon premieperiod inte avtalats, till början av 2014. (Nytt)

Helsingfors den 8 november 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivars /sv
Johanna Karimäki /gröna
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jukka Kärnä /sd

Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.